

Aquest cineasta ha aprofundit en grans intel·lectuals que van viure o morir en terres gironines: Benjamin i Dalí. Amb «Babaouo», va dur a la gran pantalla un guió oblidat del pintor empordanès. Ha estat convidat per la mostra «Empordoneses».

«El surrealisme no pot passar de moda»

TEXT **MOISÈS DE PABLO**
FOTOGRAFIA **CONXI MOLONS**

Manuel Cussó-Ferrer (Cornellà de Llobregat, 1948), ha estat convidat per l'exposició col·lectiva «Empordoneses», com a director del film *Babaouo*, un guió oblidat de Dalí. «Empordoneses» esdevé un punt de referència de l'art a Figueres, que conjumina l'obra d'artistes consagrats, a la Plaça Escorxador, amb la participació d'alumnes d'instituts i els comerços de la ciutat, improvisats aparadors sota la premissa del molt surrealista objecte d'una bicicleta. Lúcid i provocador, Cussó-Ferrer és molt crític. El trobem al cafè Dalicatessen, que mostra una breu exposició sobre el film.

El surrealisme és actual? El surrealisme no pot passar de moda, perquè el surrealisme és el somni. I el somni, amb la poesia, és l'única cosa que ens pot salvar d'aquest món actual, no dic ja de Catalunya, que és un caos, parlo a escala planetària. Si volem creure en la utopia és somiar i l'única manera de combatre el dia a dia és la poesia.

El guió és molt visual, tenia moltes dificultats dur-lo a la pantalla? Vaig lligar un contracte amb la Fundació Gala-Dalí, en el que havia de ser fidel al guió. En un primer grau, és fidel al guió. Probablement, la pel·lícula seria com l'hagués fet el pintor. Hi ha uns minuts amb tècniques digitals, que crec que també ell hagués treballat. I la vaig farcir d'un pròleg i un epíleg que ajuden a entendre què vol dir Dalí i surrealisme. I la relació entre Dalí i cinema. S'han fet grans exposicions sobre el tema: al Moma; a la Tate es va passar la pel·lícula, com també es va passar a l'exposició del Pompidou.

Un dels triomfs de Dalí és que s'oblidi la seva vessant política? Hi ha gent que la recordem. En el darrer catàleg de l'exposició del Reina Sofia i al Pompidou hi ha textos que volen justificar el personatge, i no cal. Era un gran artista, que va viure la seva època i ha agafat les dimensions que ha agafat. En un món en què les esquerres i les dretes es confonen, a on mana l'economia, que sempre està en contra de la humanitat, nosaltres, els humans, patim això.

L'economia mana. Sí. Hi ha algun lloc del món amb un Estat d'esquerres? A la Xina hi ha 60 milions de xinesos amb carnet comunista, i és capitalisme d'estat! La humanitat patim les conseqüències del sistema. I dic que els polítics d'aquí són pallassos i per pallassos, prefereixo a Dalí. Això que passa a Catalunya fa plorar als porcs. Fa uns mesos, llegia al diari, des de Venècia, a on passo part del meu temps, el tema del Virrei Pujol, i em sembla terrible. Vivim en una època de caos i això li agradaria al senyor Dalí, perquè en el caos es provoca el pensament.

Es va queixar de la política d'emissions de TV3, la seva opinió ha variat? El meu metge m'ha prohibit

«El somni, amb la poesia, és l'única cosa que ens pot salvar d'aquest món actual, no dic ja de Catalunya, que és un caos, parlo a escala planetària»

veure més de tres minuts diaris de televisió, i no et puc contestar a la pregunta (riu). Fa 25 anys, quan vaig rodar la meva primera pel·lícula, *Entre-acte*, es deia que la televisió ajudaria al cinema, i ha servit per acabar d'ensorrar-lo.

Què li sembla la iniciativa d'Empordoneses? A l'Empordà, sempre hi ha gent extraordinària. Em sembla molt bé que els artistes joves arribin a la gent a través del comerç. També els alumnes d'institut; això és una relació molt positiva. Els joves hauran de patir la

manca de pensament, però en totes les èpoques, hi ha gent crítica amb el poder. Hi ha gent que diu: ja està bé que em manis!

S'animaria a tornar amb Dalí: amb la relació amb Lorca i Buñuel? Conec bé la relació. Des del centenari de Dalí, el 2004, amb el Palazzo Grassi de Venècia, he continuat amb el tema. Pensa que no existeixo en els catàlegs. No existeixo i em fan un favor. La meva propera pel·lícula es pot dir *Estic mort i només jo ho puc dir*. Es nega l'existència de la pel·lícula, però existeix, i no entenc per què des de les instàncies oficials la neguen. Aquest projecte, *Babaouo*, és del 1932, i 65 anys més tard, un senyor, bé o malament, va fer la pel·lícula. I no es diu, però m'és igual perquè estic mort. Jo no existeixo; la pel·lícula existeix. Hi ha evidències que no es poden negar. I això que la societat de la comunicació és una societat plena de mentides.

El documental és el futur del cinema? El documental està completament manipulat, perquè neix de la subjectivitat del director. ▶